

TÄHKEKE

NR. 6

1978

Pioneer on kõigi maade pioneeride ja töörahva laste sõber

SÕBRAD

Kirja saada on tore ja põnev. Eriti veel siis, kui see tuleb kaugelt ja on võõrkeelne. Nii arvavad Tartu 5. Keskkooli seitsmenda klassi tüdrukud Silvia, Anneli, Tiina, Katrin, Airi ja Iriisa, sest neil on kirjasõpru mitmetes maades.

Silvia kirjasõber Kerstin elab Saksa Demokraatlikus Vabariigis. «Mis ta siin kirjutab?» küsib Anneli ja ulatab Silviale hästi kireva ümbriku.

«Ta kirjutab, et õpiveerand oli just otsa saanud ja tema tunnistusel olevat põhiliselt ühed, ainult paar kahte.»

Tüdrukud hakkavad seda kuuldes naerma. Nad teavad küll, et seal maal on hinded vastupidised meie omadele. Viitega tuleb koolilapsel peale tunde jääda, ühtede ja kahtedega väärib ta aga kiitust.

Tüdrukud teavad veel palju muudki teiste maade laste kohta.

Sageli loevad nad üksteisele huvitavamaid kirju ette ja siis istuvad nende seltsis ka oktoobrilapsed.

Kirju lugedes olevat kohe niisugune tunne nagu kõneleksid nad oma kirjasõpradega, kuigi on neid vaid piltidelt näinud. Tihti kohtutakse kauges riigis viibinud inimestega. Eriti põnev on aga kuulata eakaaslast, kes ise sõprusrongiga kusagil käinud. «Väga meeldib meie pioneeridele ja oktoobrilastele ühe või teise maa kohta mappide koostamine,» jutustab Tiina.

«Toredasti õnnestus mapp Vietnami Sotsialistlikust Vabariigist. Kirjutasime selle maa laste koolielust, lauludest ja mängudest. Hästi pikk tuli peatükk, kus kõnelesime Nõukogude Liidu abist sõjas kannatada saanud maale ja rahvale,» jätkab Iriisa. «Seal kirjutasime sellestki, kuidas meie kooli pioneerid ja oktoobrilapsed käisid postkontoris tööl, et anda omalt poolt raha solidaarsusfondi. Nõnda aitasime meiega ehitada Hanoi Pioneeride Paleed,» ütleb Katrin.

Aga enne, kui postkontorisse tööle mindi, arutati mitu päeva, mida tähendab sõna «solidaarsus».

«See tähendab tõelist sõprust,» arvas Airi.

«Kõik inimesed saavad omavahel hästi läbi, tunnevad ja mõtlevad ühtviisi,» ütles Silvia.

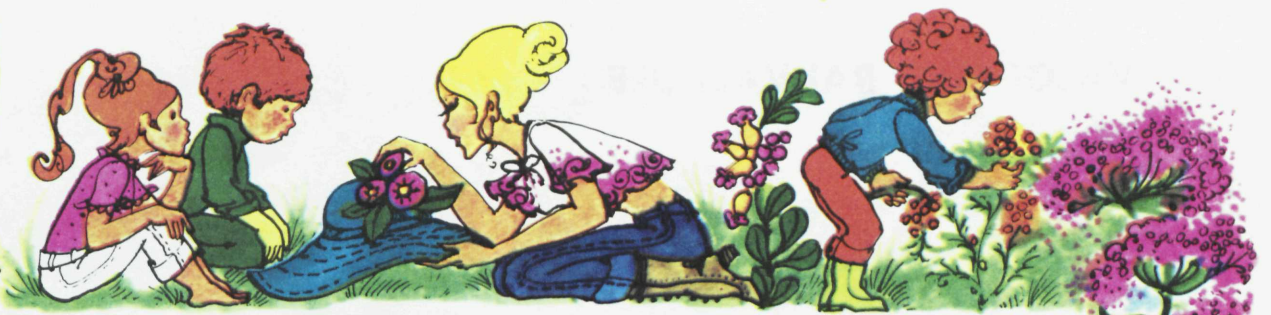
Kui meie riik oli veel päris noor, aitasid teda võitluses vaenlastega paljude maade töölisel. Nüüd toetab Nõukogudemaa alati neid, kes võitlevad oma vabaduse ja õnne eest. Ka pioneerid ja oktoobrilapsed annavad oma osa. Nad käivad koolivaheajal tööl, koguvad vanapaberit ja -rauda. Saadud raha aga antakse solidaarsusfondi. Selle eest ostetakse sõja läbi kannatada saanud lastele koolitarbeid, ehitatakse uusi koolimaju ja haig-laid.

«Solidaarsusfond, kuhu meie, meie vanemad, kõik meie maa inimesed raha koguvad, ongi loodud selleks, et sõpru paremini abistada,» räägivad tüdrukud oktoobrilastele.

«Võib-olla saame varsti kirja Vietnami SV pioneeridelt. Tore oleks teada, mida tehakse Hanoi Pioneeride Palees. Tahame väga, et meil oleks veel rohkem sõpru.»

AGNES JÜRGENS

«Põllukuklane»

Juba esimene laagripäev algas vahvalt. Kolme rühma lapsed kogunesid koolimaja taha suurde parki lipuväljakule. Kui kõik korralikult sirges rivis seisid, tuli laagriülem väljaku keskele kõrge lipuvarda juurde ja ütles kõva häälega:

«Lipu heiskavad möödunud aasta tublimad töötajad!» Küll me rõomustasime, kui sinist ja rohelist värvi lipukangas, kollane päike keskel, tuule käes lehvima lõi! Ajasime pea kuklasse ja muudkui vaatasime. Hiljem meie rühma kasvataja rääkis, et sinine tähendab taevast ja roheline maad. Aga mina arvan, et see lipusinine on hoopis vesi, kuhu meid iga päev sulistama lubatakse, ja roheline kapsapõld, mis meid juba esimesel päeval ootas. Esialgu oli ta küll umbrohuroheline, kuid meie abiga said kapsataimed umbrohist jagu ja varsti oli põld kapsaroheline.

Rohimine on küllaltki täpne töö. Paar-kolm tundi päevas peame aga vapralt vastu. Meid, nooremaid, kivikorjamisele ja heinatööle ei lubata, kuigi me sinna kipume. Seal käivad vanemad õpilased. Meie kaevame koolimaja aias lillepeenraid ja hoiame vanas pargis korda, kuid

kõige rohkem tahame ravimtaimi kogumas käia. Siis on meiega kaasas apteegitädi, kes väga hästi taimi tunneb. Ta oskab huvitavalt peaaegu igast lillest ja rohuliblest, puust ja pöösast kõnelda. Suve lõpupoole läheme appi sovhoosi aeda marju ning puuvilju korjama. Möödunud aastal leidsime pöösaste alt mitu siiliperet. Küllap nad olid maiustama tulnud, sest kes siis küpseid ploome ja pirne ei taha.

Töid, mis me siin teeme, on veel palju ja kõigest ei jõua rääkida. Parem jutustan laagrist. Me ei ela telkides ega laagrimajades, vaid elame igaüks oma kodus. Igal tööpäeva hommikul koguneme kella üheksaks lipuväljakule. Meid on kolm suurt rühma: noorem, keskmine ja vanem rühm. Igas rühmas on ka kasvataja ja brigadirid. Me oleme kõik ühe sovhoosi lapsed ja laagrit nimetataksegi sovhoosi töö- ja puhkelaagriks.

Tegelikult on meie laagril ikka päris nimi ka. Hiljuti panime. Kogu laagripere mõtles kaks nädalat nimesid välja. Lõpuks otsustati, et «Põllukuklane» sobib kõige paremini. Praegu nuputame laagrilaulu sõnu ja viisi. Meie rühmal on kaks salmi juba valmis. Laagrilaulu lau-

lame siis, kui läheme matkama või ekskursioonile, korraldame võistlusi, kohtume teiste laagrite lastega.

Hiljuti oli laagris looduskaitse nädal. Siis käisime iga päev pärast tööd metsas lindude laulu kuulamas, sipelgate elu jälgimas, pujd ja pöösaid tundma õppimas. Varsti algab spordinädal. Tahan hirmsasti, et meie rühmal spartakiaadil hästi läheks. Harjutan isegi kodus kõrgushüpet, sest see ei tule mul veel nii kenasti välja kui kaugushüpe. Hoolega treenime ka rahvas- teapallimängu.

Vargsi ootan juba sügist. Möödunud aastal tehti meile kõigile kingitused ja sovhoosionud ütlesid, et meie abita poleks küll nii suuri kapsapäid saadud.

Kõige vahvam oli see, kui me emaga koolilaudale sõitsime ja ma omateenitud raha eest uue koolikoti ostsin.

Rohkem ei ole mul aega laagrist jutustada. Kui järgmisel aastal ise suvelaagri liikmeks saate, küll siis näete, kuidas siin kõik on.

Kohtumisenil

PILLE

Illustreerinud ELLE TIKERPÄE

Sangar

Õues tatsub
sangar suur,
sõjaratsuks
vana luud.
Ise pikk paar vaksa,
kõiki võita jaksab.
Vits on vibuks,
mõõgaks sibul,
aga püstoliks
tal, näe,
kõver kurk
on vapralt käes.

Tare

Kännul väga väike tare,
kuid see suurtest palju parem –
õhust seinad, õhust uks,
taevasina katuseks.
Tares pingike on hiirel,
seal ta viiske punub niinest,
hiir on jõukas peremees,
kilk ta lõukal pillimees.

Põldvutt

«Kuule, põldvutike,
kirju suletutike,
kus sa talvel talvitasid?»
«Lumeaugus.»
«Kus sa suvel suvitasid?»
«Viljarõugus.
Talvitades
vett ma jõin,
suvitades
teri sõin.»

Ämblik

Puid tõi ämblik,
kukkus üks halg,
vaene ämblik,
katki läks jalg.

Linna loivas,
kepike toeks,
uue koiva
ostis ta poest.

Vene keelest tõlkinud HELJO MÄND

UHKE NAHKHIIR

Ükskord öösel hakkas Nahkhiirel nii külm, et ta puhkes kibedasti nutma. Seda kuulis Kotkas, lindude kuningas.

«Miks sa nutad, väike Nahkhiir?» küsis ta.

«Ma olen külmast kange,» vastas Nahkhiir.

«Aga kuidas siis lindudel külm ei ole?»

«Neil on suled seljas.»

Kotkas mõtles natuke, kutsus siis kõik linnud kokku ja käskis igaühel anda Nahkhiirele ühe sule. Nahkhiir pani suled selga ja temast sai sedamaid kaunitar. Suled olid ju kirevad nagu vikerkaar. Kui Nahkhiir tiibu laotas, jäid kõik teda imetlema.

Nahkhiir läks nüüd püstiuhkeks. Ta ei öelnud enam teistele lindudele teregi, muudkui imetles ennast. Lindudele see ei meeldinud. Nad ruttasid Kotkale kaebama. Kotkas kutsus Nahkhiire enda juurde.

«Väike Nahkhiir, kõik linnud kaebavad su peale. Nad räägivad, et sa uhkeldad võõraste sulgedega. Sa isegi ei suvatsevat kõnelda oma endiste sõpradega.»

«Nad räägivad seda kadedusest,» vastas Nahkhiir Kotkale.

«Sa ainult vaata, kui ilus ma olen!»

Illustreerinud EDGAR VALTER

Ja Nahkhiir laotas oma kirevates värvides tiivad laiali. Mis tõsi, see tõsi. Ta oli tõesti väga ilus.

Siis lindude kuningas Kotkas otsustas:

«Olgu nüüd sedasi, et iga lind võtab oma sule tagasi. Milleks sulle võõrad suled?»

Nii tehtigi. Nahkhiir muutus jälle selliseks, nagu ta enne oli olnud.

Sellest ajast peale lendab Nahkhiir ainult öösiti. Tal on piinlik lindudega kohtuda.

ÕIGE AEG VÄIKESEKS
SUVEMATKAKS.
EI TEA, MIS KUU
PEAKS PRAEGU OLEMA?

KLAABU SUVEMATKAL

MISSUGUSED
VIIS
TAIME ON
MINU TAIME-
KOGUS ?

							
H							

KES
SELLES JÖES
ELAVAD?

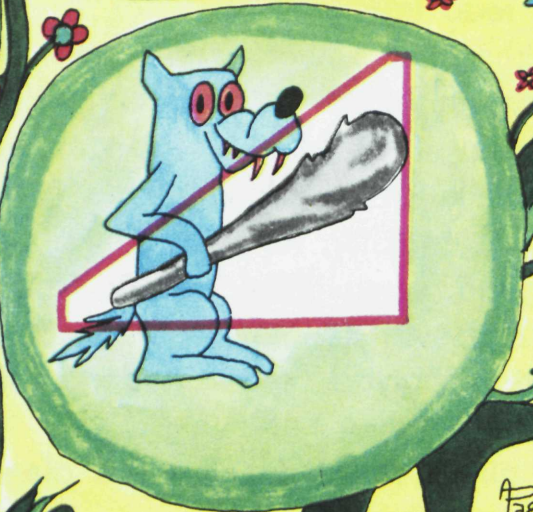
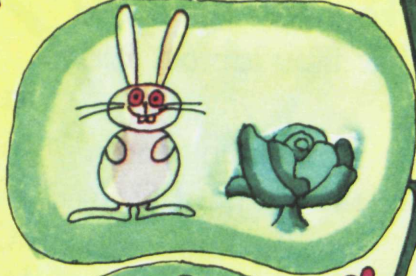
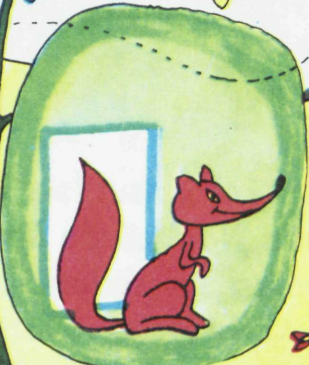
K=G

L=N

K

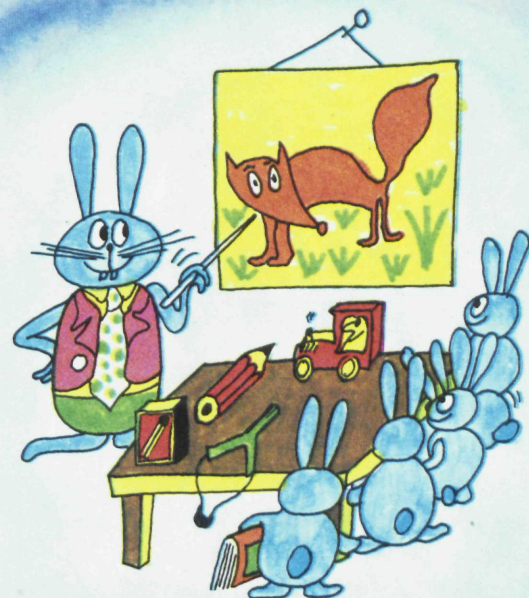
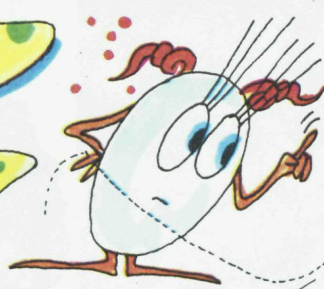
KARU? EI OLE. HUNT? EI OLE.
AGA KES SIIS?

K

LEIA PUUDU-
VAD SÕNAD!

HURRAA! TEGIN MATKALAULU.
.....ASTUTUD ON SADA
IKKA EDASI VIIB.....
ALLES SIIS, KUI ÕHTU.....
MATKALT.....JÕUAB KLAABU

OI, JUSSID! MUIST ASJU ON
KÖÖLIS TÄIESTI ÜLELIIGSED.
MILLISED NIMELT?

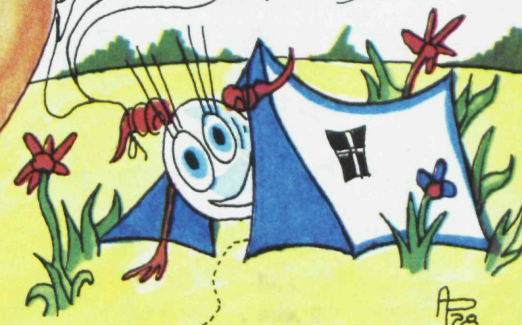
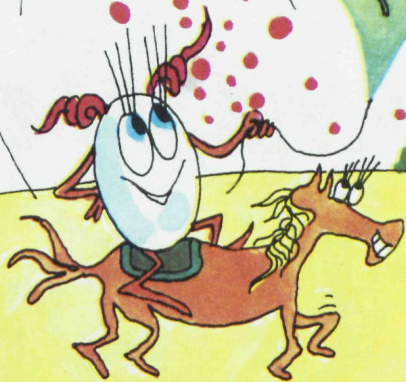
KAS SUL ON KÕVER NOKK?
JAH.
KAS PÜSTJAD KÕRVAD?
JAH.
KAS SUURED SILMAD,
MIS NÄEVAD ISEGI ÖÖSEL?
JAH.
SIIS MA TEAN, KES SA OLED.
KES KRABISTAB PIMEDAS
TIHNIKUS?

VÕILILL SULEB ÕISI.
KES ÜTLEB, MIS KELL ON?

TUBLIMATE VAHEL
LOOSIN PREEMAKS
SPORDIKOTTI

LAPSED!
TULGE MINUGA
MATKAMA.

Ilus muhk

Laupäeva hommikul juhtus nii, et Merike jooksis, kukkus ning sai laubale suure muhu. Aga pärast lõunasööki pidi Merike koos emaga nukuteatrisse minema.

Minekuni oli veel aega, ema vaatas Merikest ja ütles: «Ilusal lapsel peab ka ilus muhk olema.» Võttis siis oma kreemi ja paitas seda sõrmedega Merikese otsmikule. Merike vaatas ennast peeglist ja nägi, et muhk pole üldse enam sinine. Muhk oli seda värvi nagu ema nägu. Merike läks teise tuppa isa juurde.

«Isa, kas mul on ilus muhk?» küsis ta.

«Ilus, ilus,» naeratas isa. «See sobib sulle väga hästi.»

Nüüd läks Merike esikusse ning püüdis komistada isa kingade otsa nagu hommikul. Sellest ei tulnud midagi välja. Siis proovis Merike ilma komistamiseta kukkuda, kuid ka see ei õnnestunud. Lõpuks heitis Merike kõhuli ning koputas otsaesise seda poolt, kus muhku polnud, tasakesi vastu põrandat. Katsus näppudega — ei tõusnud muhku. Merike pani silmad kinni ning lõi hästi tugevasti. Oli väga valus.

«Mis juhtus, Merike!» jooksis ema nutu peale esikusse. Tuli ka isa.

«Ma tahtsin veel ühte väga ilusat muhku,» tunnistas Merike läbi pisarate. Ema muutus sellest õnnetuks, aga isa hakkas nii suure häälega naerma, et Merike sai tema peale pahaseks. Ise ütles, et muhk on ilus ja sobib Merikesele, aga nüüd naerab!

VÕIDUSÕIT

Siim sõitis oma uue jalgrattaga. Kui ema õue tuli, hüüdis Siim: «Vaata, ma sõidan võidul!»

Ema vaatas, ei märganud aga kedagi, kellega oleks võidud võidu sõita, ja küsis: «Kellega sa võidu sõidad?»

«Selle teise poisiga,» vastas Siim

oma varjule osutades.

Samas lisas ta sosinal: «Selleks, et teda võita, pean ma kogu aeg päikesele vastu sõitma.»

«Sa oled mul kaval,» muigas ema. «Aga ma tahan ju võital!» hüüdis Siim ja alustas järgmist võidusõitu.

Illustreerinud HEINO SAMPU

Keelulaul

ÄRA PANE, ÄRA PANE
PADJA PÄÄLE PÄÄD,
ÄRA MITTE, ÄRA MITTE
MAGAMA VEEL JÄÄ.

UNELAULU, UNELAULU
KUIGI LAULAB TUUL,
UNEVÖRU, UNEVÖRU
HÖLJUB ÜMBER KUU.

AKNA TAGA, AKNA TAGA
PIMEDUS ON VAIT.
LINDUDELGI, LINDUDELGI
LEITUD PESAPAIK.

SINA ÄRA, SINA ÄRA
MAGAMA VEEL JÄÄ,
ÄRA PANE, ÄRA PANE
PADJA PÄÄLE PÄÄD.

SINA KUULA, SINA KUULA
KUIDAS LAULAB EMA.
KUI SA UINUD, ÄRA UINUD,
SOLYUDA VÕIB TEMA.

JUBA MAGAB, JUBA MAGAB
TÄNAMATU KATA —
KEELD ON PARIM KÄSUTÄITJA,
TEAME ÜTLEMATA.

PIKI ja TOHOTIISE

Lelukaupluse alumisel riiulil elasid plüüspärdik Piki ja plastkrokodill Tohotiise. Nende vahet oli vaevalt kaks vaksa, ometi ei teadnud kumbki kaua aega teisest midagi, sest lai Konstruktor lahutas neid nagu müür. Hiljem, kui nad juba vanad tuttavad olid, rääkisid nad mõnigi kord: «Naljakas mõelda, et oli aeg, millal me teineteist ei tundnudki.»

Jah, aga kuidas Piki ja Tohotiise üldse tuttavaks said?

Pikil oli pingpongipall, mis toredasti põnksus. Piki hoidis palli väga. Ta ei jätnud seda kunagi vihma kätte ligunema ja tuppa põrandale vedelema, kus see oleks võinud kellegi jala all õnnetult otsa saada. Ta ei sõandanud palli isegi kõrgele visata. Mine tea, kuhu lendab, läheb viimaks veel kaotsi. Aga iga pall igatseb lennata võimalikult kõrgele, kõigist teistest kõrgemale. Seepärast veeres Piki pingpongipall peagi Piki juurest salaja minema.

Kui Piki palli kadumist märkas, tegi ta endale etteheiteid: «Miks ma rohkem ei hoolitsenud palli eest! Ma poleks tohtinud teda üldse loopida, vaid oleksin pidanud oma padja all soojas ja rahus hoidma. Oh, leiaksin ta ometi üles, saaksin oma eksitust heaks teha!»

Piki pani prillid ette ja läks palli

otsima. Kaasa võttis ilusa valge nokkmütsi, et oleks millega jookskut kinni püüda. Ta käis läbi kogu Lelula, kiikas igasse hoovi ja nurgatagusesse, usutles vastutulijaid, kas nad pole üksildast pingpongipalli näinud — kõik asjata.

«Vaatan veel Konstruktori taha, kui seal ka ei ole, siis teda lihtsalt pole enam,» rääkis Piki ja pühkis vägisi silma valguvaid pisaraid.

Samal ajal tuli Tohotiisele isu midagi närida.

«Käin õige nurga peal kioskis ära, seal on kindlasti nätsu,» mõtles ta ja hakkas kohe astuma. Kuid kohale ei jõudnud, enne juhtus viperus. Konstruktori tagant veeres talle pingpongipall jalgu. Tohotiise komistas ja kukkus ninali.

«Igasugused pinksid ka jalus vedelevad!» pahandas ta end püsti ajades ja virutas siis pallile hirmsa hoobi.

Pall lendas telefonipostist kõrgemale, telemastist kõrgemale, lendas päris pilvede alla, kus hakkas lõokesena lõõritama. Tema unistus oli täide läinud!

Pea kuklas, vahtis Tohotiise lõõritavat palli. See peatus nagu hetkeks õhus, siis hakkas langema, ikka kiiremini ja kiiremini.

«Oof, oof, hirmutan kisakõri natuke,» mõtles Tohotiise, ajas lõuad

pärani ja lõrises valjusti. Paraku ei märganud ta suud õigel ajal sulgeda ja pall kukkus talle otse kurku. Tohotiise neelatas tahtmatult, tundis kõhus kõdi ja pistis esimese ähmiga jooksu.

«Põnks-põnks-põnks,» saatis teda pidev heli.

Jooksja peatus. Põnkumine lakkas. «Nõndaks, ma siis neelasin pinksi alla,» märkis Tohotiise. Ta katsus palli välja kõhida, ei saanud, kasvatas tiritamme ja raputas end, pall ainult kõrises vastuseks.

«Et just minuga peavad igasugused pahandused juhtuma,» ütles Tohotiise ja oleks ehk kurvastanudki, kui tema tähelepanu poleks köitnud prillidega tüdruk, kes tuli piki tänavat, silmad peos.

«Kuule, mis sul viga on?» küsis Tohotiise osavõtlikult.

«Ma kaotasin oma armsa pingpongipalli ära,» vastas prillidega tüdruk. «Sinu pinksi ei ole üldsegi kadunud,» lausus Tohotiise rahustavalt. «Kuu-lal!» Ta laskis kergelt sõrki.

«Põnks-põnks-põnks!» andis pingpongipall endast teada.

«Sa leidsid ta üles! Sa leidsid ta üles!» rõõmustas tüdruk. Siis aga taipas, kust heli tuleb, ja hüüdis etteheitvalt:

«Sa neelasid ta alla! Miks?»

Tohotiise jutustas, kuidas viperus oli juhtunud.

Tüdruk puhkes nutma: «Nüüd pole mul enam lootustki oma armsat palli tagasi saada.»

Tohotiisel hakkas nutjast hale.

«Tead, koolitüdruk, ma jään su juurde ja iga kord, kui tahad oma

armsa pinksi häält kuulda, lasen sinu ümber sõrki. Tegelikult on nii veel parem kui enne. Pole enam vaja karta, et ta sul kaotsi läheb... Minu nimi on Tohotiise.»

Tüdruk naeratas läbi pisarate.

«Mina olen plüüspärdik Piki. Ma ainult mängin inimlast.» Ta võttis prillid eest.

«To-hool!» hüüdis Tohotiise. «See tuleb sul küll ehtsalt välja. Aga miks sa seda teed?»

«Ma harjutan, sest tahan saada heaks kaaslaseks lapsele, kellele mind kord kingitakse,» ütles Piki.

«See on terane mõtel» kiitis Tohotiise. «Õpeta mind ka inimlast mängima.»

Piki õpetas: «Kõigepealt aja end tagajalgadele...» Tohotiise tõusis tagajalgadele püsti. «Siis pane see pähe.» Piki ulatas Tohotiisele ilusa valge nokkmütsi, mille põhjal uhkel-das sinine purjekas.

Tohotiise sattus vaimustusse, seadis peakatet küll ühele, küll teisele kõrvale, tõmbas viimaks kulmudele ja hüüatas: «Ongi poiss valmis!»

Piki ütles manitsevalt: «Ja veel peab laps iga päev midagi õppima.»

«Mis, mis sa räägid?» Tohotiise ei saanud aru.

Piki selgitas: «Mulle näiteks õpetas fänane päev:

«Ära iial nutmisega ruttu, õnnetusest kasvada võib önn...»
«Selgel Selgel! Ka mina sain täna targemaks,» rõõmustas Tohotiise.

«Iga lopsu pärast veel ei pea päästma kohe hädakisa valla — leiad lohutuseks sõbra hea, kui sa näiteks neelad pinksi alla.»

(Järgneb.)

illustreerinud ENE PIKK

SUVI

KÖLL ON ILUS SUVEPÄEV.
PÄIKE PAISTAB TAEVALAEL.
VESI VOOLAB VULINAL.
LINNUD LAULVAD SIRINAL.

MA JOOKSEN METSA MARJULE
JA PÕÖSA ALLA VARJULE.
MA MERES UPERPALLITAN
JA LIIVAL KUKERPALLITAN.

SIRJELI UGARENKO,
Tallinna 10. Keskkooli
IIb klassi õpilane

«Meie sovhoosi hobused» —
joonistanud ÜLO LEDJANOV
Väraska Keskkooli III klassist

«Laagrilapsed suplemas» —
joonistanud HEDI METSAMÄE
Lehtse 8-kl. Kooli II klassist

VÄIKE MALL

VÄIKE MALL ON AGAR,
VÄIKE TUBLI PAGAR.
TA TEEB LIIVAST KOOKE,
VEEST LIMONAADIJOOKE.
KATAB NUKKUDELE LAUA,
ÜHTKI TÖÖD EI TEE TA KAUA.
PANEB NUKUD MAGAMA,
PÄRAST TASA LAULAB TA:
NUKUD JÄXGE MAGAMAI

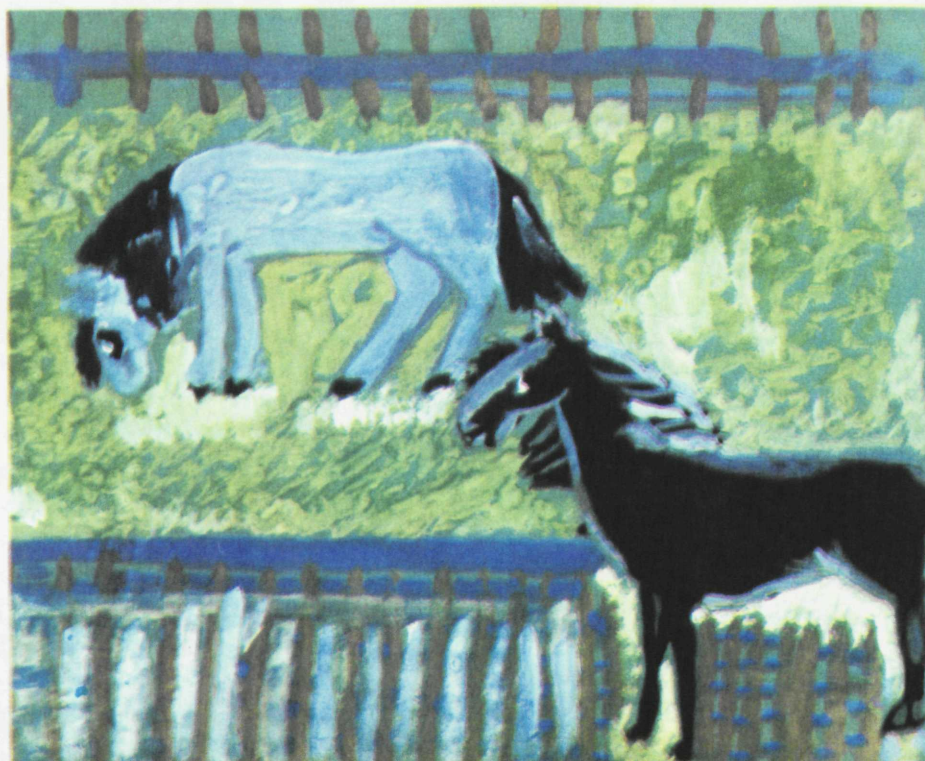
ANNELI JAANIMÄGI,
Tallinna 3. Keskkooli
Ib klassi õpilane

TÖÖD JÄTKUB

PÄIKE KULDAB MAAD JA ILMA,
VAATAB VÄIKSE TRIINU SILMA.
TRIINUL PALJU TÖÖD ON TEHA,
TEDA OOTAB ÕUES REHA.

TRIINU ÕUES LEHTI RIISUB,
TALLE VASTU TULEB KIISU.
LÄHEB HIIRI PÜÜDMA TA,
KA TEMAL TULEB TÖÖTADA.

PILLE JÄRVILA,
J. Kunderi nim. Tallinna 32. Keskkooli
III klassi õpilane

KUIDAS ME KALAL KÄISIME

Ühel suveõhtul ütles isa, et läheb homme kalale ning lubas minul kaasa tulla. Kohe läksin ja kaevasin ussid välja. Tops sai neid ääreni täis.

Hommikul pidin varakult jalul olema. Õues ootas meid onu Andres. Läksime koos paadisadamasse.

Varsti olime merel. Jätsime paadimootori seisma. Lasksin tonka vette. Natukese aja pärast hakkas ritv rappuma. Kui konksud välja tõmbasin, siples ühe küljes ahven. Sain neid veel palju. Peagi sõitsime sellest kohast ära, sest isal ja onul polnud ühtegi kala. Nad arvasid, et see on halb koht.

See kalakäik jäi mulle meelde oma rikkaliku saagi poolest, sest siiani pole mul nii head püügiõnne olnud.

TAAVI SAAR,
Haapsalu 8-kl. Kooli
III klassi õpilane

RAVIM- TAIMED

Ravimtaimed kasvavad põldude ääres, niitudel, kraavikallastel, metsas. Tavaliselt on taimes mitu ravitoimega ainet. Neid leidub lehtedes, õites, viljades, aga ka juurtes.

PEA MEELES:

- * koguda võib ainult neid taimi, mida tuntakse
- * ravimtaimi kogutakse kuiva ilmaga
- * lehti kogutakse enne õite puhkemist, õisi õitsemise algul, seemneid enne lõplikku valmimist, juuri peamiselt sügisel
- * kogumislapilt ei korjata kõiki taimi, vähemalt veerandi neist peab alles jätma
- * ei koguta riknenud ja närtsinud, samuti tolmuseid taimi
- * kuivatada tuleb taimed võimalikult kohe, soovitatav varjualuses, kus tuuletõmbus.

Taimede varred, millel on küljes lehed ja õied, seotakse kimpudesse ja riputatakse nõõrile kuivama. Õied ja lehed laotatakse õhukese kihina kas sõelale või riidest põhjaga raamile. Juurikad puhastatakse, pestakse jahedas vees, lõigatakse pikuti lõhki ning seejärel kuivatatakse sooja pliidi lähedal.

HELGI MAUER

Paiseleht

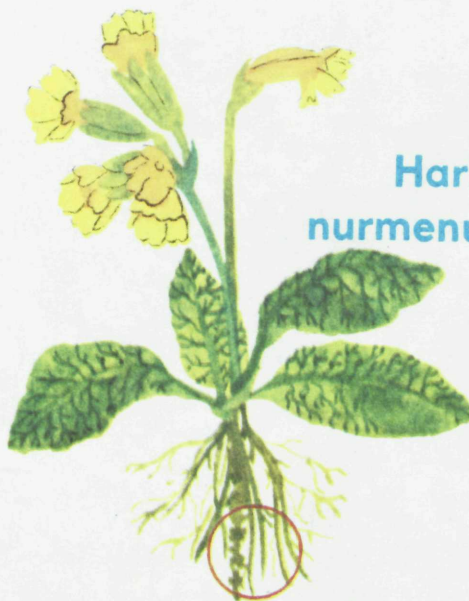
Alates maist (peale õitsemist) kogutakse lehti. Neist keedetud teed kasutatakse köharohuna, kompressiks paistetuse ja haudumuse korral.

Teekummel

Suve jooksul kogutakse õisikuid. Õisikutest keedetud teed kasutatakse maos ja sooltes tekkinud gaaside vastu, higistamis- ja rahustusvahendina, kuristamiseks, kompressideks haavade, paisete, põletike puhul.

Harilik nurmennukk

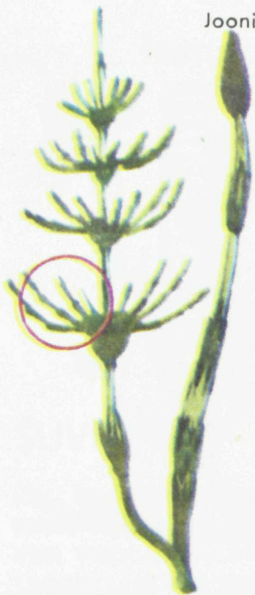

Mais-juunis (õitsemise ajal) kogutakse juurikaid ja juuri, millest valmistatud keedist juuakse köharohuna. Õitest ja lehtedest keedetud tee on hea ka higistamis- ja rahustusvahendina.

Pärnaõied

Juunis või juulis korjatakse äsjapuhkenud õisi. Kuuma pärnaõieteed juuakse külmetuse või kõha puhul.

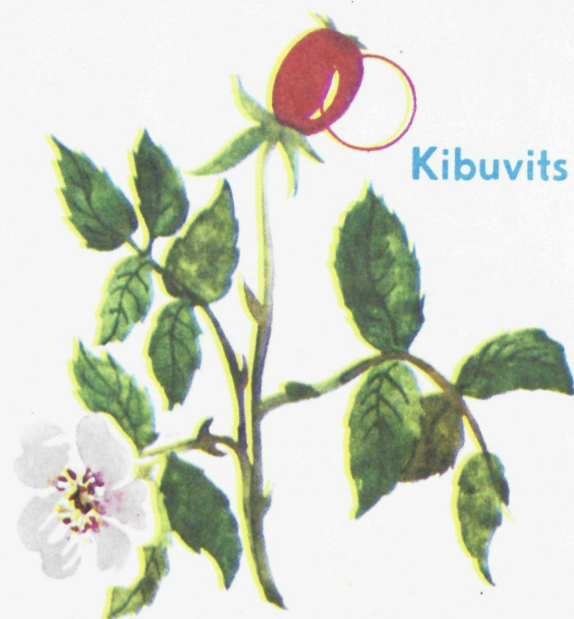
Põldosi

Juunist septembrini kogutakse taime maa-pealset osa (alumine, must osa eraldatakse). Sellest keedetud tee aitab ravida südame- ja neeruhaigusi.

Piparmünt

Juulist septembrini (õitsemise ajal) korjatakse mahaniidetud taimedelt lehed. Neist keedetud teed juuakse valu puhul maos, sooltes, südame ja maksa piirkonnas; parandab ka seedimist.

Kibuvits

Augustis või septembris kogutakse marju (veidi enne nende lõplikku valmimist). Marjad puhastatakse ettevaatlikult varrest ja tupplehtedest. Kibuvitsamarjadest tee on hea kosutusvahend.

Nõmm-liivatee

Juulis-augustis kogutakse varte ülemisi osi koos lehtede ja õitega. Kuivanud peeneks hõõrutud lehtedest ja õitest keedetud teed ning keedist tarvitatakse köhahõõrutuna, ka palaviku ja sapipõiepõletiku puhul.

Harilik kadakas

Augustist oktoobrini kogutakse valminud sinakasmusti marju. Neid nopitakse käsitsi või raputatakse pöösa alla pandud riidele. Kadakamarjateed soodustab seedimist ja neerude tegevust.

Harilik pihlakas

Septembris või oktoobris kogutakse valmivaid marju. Kodus eraldatakse ettevaatlikult marjad kobaratest ning puhastatakse. Pihlakamarjateed juuakse köhahõõrutuna, ka mao- ja neeruhaiguste puhul.

MÄND ja KADAKAS

Kadakas oli kaua maa peal elanud. Ühel päeval kandis tuul ta lähedusse männiseemne. Seeme kukkus mulda ja läks idanema, pistis nina mullast välja ning hakkas robinal kasvama. Varsti oli noor mänd kadaka kõrgune, aga ta kasvas muudkui edasi. Viimaks oli noor mänd vanast kadakast viis korda kõrgem ja uhkem. Kadakas oli aga nii vana, et noor mänd ei tihanud teda ikka veel kõnetada. Lõpuks võttis mänd julguse kokku ja küsis: «Miks sa, kadakas, kiratsed; miks SINA kõrgemaks ei kasva? Mis sul VIGA on?» Kadakas ei vastanud midagi, aga ei kasvanud ka. Tüvest ehk tüsenes veidi, muidu jäi samasuguseks nagu oli enne. Mänd ootas mõne aja, aga kui vastust ei saanud, jättis ootamise ja otsustas veel ise natuke kasvada. Tahtis kasvada, aga äkki enam ei saanud. Miski nagu hoidis kasvu kinni ja enam ei saanudki.

Esikaanel ASTA VENDERI joonistus
«Tublidus ei tule tööta».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Таллин, 200090, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200 101, Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Объем 2 печ. листа. Заказ № 1527. Тираж 71 000.

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsioon Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 6 — 1978. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960, ilmutab kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kofkas, E. Mardi (peatoimetaja), H. Mänd, A. Piirma, H. Ralfiste. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja E. Pikk 681-400, toimetaja E. Rebane 681-496, toimetaja A. Jürgens 681-538, sekretär H. Väli 681-400.

Laduda antud 4. V 1978. Trükkida antud 23. V 1978. Trükkiarv 71 000. Ofsetpaber nr. 1. 60x90/8. Trükkipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,65. MB-05618. Tellimise nr. 1527. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükikoda. Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

PÄIKE AITAB KASVADA

Miks me päikese käes pruuniks läheme, mitte roheliseks ega siniseks! Aga sellepärast, et päikesekiired tekitavad nahas erilise aine, mida nimetatakse pigmentiks. Nahapigment on pruuni värvi ja teebki meie naha pruuniks.

Teadlased arvavad, et inimese nahas tekkiv pigment kaitses teda liigse soojuse, valguse ja kõrvetava päikese eest. Ühele koguneb pigment naha alla ruttu, ta läheb kiiresti

pruuniks, teise nahk saab pruuni värvuse aeglasemalt. Esimestel kuumadel suvepäevadel ei tohi kaua päikese-paistel joosta ega mängida. Kui sa seda siiski teed, võib nahk minna punaseks, hakata valutama ja mõnikord tekiavad isegi villid. Nii juhtub sellepärast, et pigmenti on nahas veel vähe või pole üldse.

Kui nahk on päikesega juba harjunud ja sa suvel palju värskes õhus mängid ning jooksed, tihti ujumas käid, lähed kenasti pruuniks. Siis on sul hea isu, magus uni ja paljud haigusedki ei hakka külge. Oled terve, tugev ja kasvad kiiresti.

JOHANNES PIRITA

